

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o Mal 142517 23 GŽ
Brčko, 17.05.2023. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Drpljanin Šejle kao predsjednika vijeća, Lučić Vuka i Klaić Ilje, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca S.N. iz B., zastupanog po punomoćniku Jovanović Siniši, advokatu iz Brčkog, protiv tuženog JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zastupanog po punomoćniku Milićević Darku, advokatu iz Brčkog, radi utvrđenja v. sp. 2.326,28 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o Mal 142517 21 Mal od 22.12.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 17.05.2023. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikta Bosne i Hercegovine se odbija kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Mal 142517 21 Mal od 22.12.2022. godine **POTVRĐUJE.**

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o Mal 142517 21 Mal od 22.12.2022. godine, odlučeno je na slijedeći način:

„I Utvrđuje se da je tuženom JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, zastarjelošću prestalo pravo da od tužioca S.N., sina A., iz G.R., zahtijeva prinudnim putem ispunjenje potraživanja naknade za isporučenu električnu energiju u iznosu od 2.326,28 KM sa pripadajućom zateznom kamatom, koje potraživanje se odnosi na električnu energiju isporučenu za domaćinstvo tužioca u B., G.R., preko brojila broj ..., šifra kupca ..., za period od 29.02.2008. godine do 31.07.2020. godine.

II Obavezuje se tuženi JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine da tužiocu S.N. iz G.R., naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 920,00 KM, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.“

Tuženi blagovremeno izjavljenom žalbom prvostepenu presudu pobija u cjelosti pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka, s prijedlogom da ovaj sud žalbu usvoji i prvostepenu presudu preinači tako

da odbije tužbeni zahtjev ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tužilac nije odgovorio na žalbu tuženog.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitaio u smislu odredbe člana 341. u vezi sa odredbom člana 426. stav (1) Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 28/18 i 6/21 - u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Kod zaključaka da je potraživanje tuženog prema tužiocu u iznosu od 2.326,28 KM, koje se odnosi na naknadu za električnu energiju isporučenu domaćinstvu tužioca u periodu od 29.02.2008. godine pa do 31.07.2020. godine zastarjelo shodno odredbi člana 378. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 - u daljem tekstu ZOO) i da tužilac na ovu vrstu utvrđujuće tužbe ima pravo prema odredbi člana 153. stav (3) Zakona o parničnom postupku, prvostepeni sud je donio odluku kao u stavu prvom izreke pobijane presude, dok je stavom drugim izreke, na osnovu odredbe člana 120. Zakona o parničnom postupku i relevantnih odredaba Tarife o nagradama i naknadi za rad advokata F BiH, odlučio o troškovima ovog parničnog postupka.

Iako je u žalbi naznačio da presudu prvostepenog suda pobija samo zbog pogrešne primjene materijalnog prava (obrazlažući podjelu obligacija na civilne i naturalne, mogućnost naplate zastarjele odnosno naturalne obligacije i dejstvo nastupanja zastare na obavezu, odnosno mogućnost isticanja prigovora zastare od strane dužnika), tuženi sadržajno presudu prvostepenog suda pobija i zbog povrede odredaba parničnog postupka i to navodima da, iako je o sličnom pravnom pitanju Apelacioni sud Brčko distrikta BiH u presudi broj 96 o P 137135 22 Gž od 22.02.2022. godine zauzeo stav da je ovakva vrsta tužbi dozvoljena u smislu člana 153. Zakona o parničnom postupku, sud u toj presudi nije naveo niti jednu odredbu materijalnog prava koja bi predstavljala materijalnopravno uporište za takav stav, te da je u tom smislu, naročito sporan stav suda iz navedene odluke da „presuda kojom se utvrđuje zastara (kakva je prvostepena presuda) ima relativan učinak, što znači da takva deklaratorna presuda nema značaj presuđene stvari u odnosu na kondemnatorni tužbeni zahtjev za ispunjenje zastarjelog potraživanja“, pa tuženi tada opravdano postavlja pitanje smisla takve (deklaratorne) presude, jer baš kao što se (kako to navodi sud) dužnik može u eventualnom postupku po kondemnatornoj tužbi pozvati na deklaratornu presudu kojom je utvrđena zastara isto tako se može pozvati, odnosno istaći prigovor zastare.

Po ocjeni ovog suda, tuženi žalbom nije doveo u pitanje pravilnost i zakonitost prvostepene presude.

Naime, pitanje podjele obligacija, mogućnosti naplate naturalne obligacije, dejstvo nastupanja zastare na obavezu, mogućnost isticanja prigovora zastare od strane dužnika, kao i zaključak prvostepenog suda da su konkretna potraživanja tuženog prema tužiocu zastarila prema odredbi člana 378. ZOO, i za ovaj sud nisu sporna, pa u konkretnom slučaju ne stoji žalbeni razlog da je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo.

Ključno pitanje sa aspekta pravilnosti pobijane presude jeste pitanje da li je predmetna tužba dozvoljena u skladu sa odredbom člana 153. Zakona o parničnom postupku, kojom je, između ostalog, propisano da tužilac u tužbi može tražiti da sud samo utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, povredu prava ličnosti, ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave (stav 1), da se takva tužba može podnijeti kad je to posebnim propisima propisano ili kad tužilac ima pravni interes da sud utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, povredu prava ličnosti ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave prije dospelosti zahtjeva za činidbu iz tog odnosa (stav 2) i da se tužba za utvrđenje može podnijeti radi utvrđivanja postojanja, odnosno nepostojanja činjenice, ako je to propisano posebnim zakonom ili drugim propisom (stav 3).

Na pitanje da li je ovakva vrsta tužbe dozvoljena (utvrđenje da je zbog zastare prestalo pravo prinudnim putem ostvariti potraživanje), koje je bilo sporno kako u domaćem pravnom sistemu tako i u pravnim sistemima zemalja u okruženju (sa istom pravnom tradicijom i sličnim konceptom parničnog postupka), odgovor je dao Ustavni sud Bosne i Hercegovine u svojoj Odluci o dopustivosti i meritumu broj AP-219/03 od 23.04.2004. godine, na način da odbacivanje iste usljed formalnog pristupa odnosno restriktivnog tumačenja dozvoljenosti podnošenja ovakve tužbe za utvrđenje, predstavlja povredu prava na pristup sudu zagarantovanog Ustavom Bosne i Hercegovine (član II/3.e) i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (član 6. stav 1.). Pri tome, tužilac zbog okolnosti da mu je tuženi isključio isporuku električne energije, a da je to učinjeno zbog neplaćanja zastarjelog duga po tom osnovu, ima pravni interes za podnošenje konkretne tužbe, pa je njegova tužba dozvoljena saglasno stavu (2) odredbe člana 153. Zakona o parničnom postupku (utvrđenje da tuženi nema pravo prinudnim putem ostvariti potraživanje zbog zastare), na koji način je obrazložena dozvoljenost tužbe i u odluci Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 137135 22 Gž od 22.02.2022. godine (na koju se poziva i citirajući njene dijelove osporava izražene stavove tuženi u žalbi), a ne na stavu (3) odredbe člana 153. Zakona o parničnom postupku (utvrđenje postojanja odnosno nepostojanja činjenice), kako je to nepravilno navedeno u obrazloženju pobijane presude od strane prvostepenog suda, kada bi bilo nužno da je dozvoljenost tužbe propisana posebnim zakonom ili drugim propisom, pa se i žalbeni navodi tuženog u tom smislu, pokazuju neosnovanim.

Kod izloženog, kako ne postoje razlozi zbog kojih tuženi pobija prvostepenu presudu, a ni razlozi o kojima ovaj sud vodi računa po službenoj dužnosti, kako pozivanje prvostepenog suda na odredbu člana 153. stav (3) Zakona o parničnom postupku nije uticalo na pravilnost prvostepene presude, budući da je konkretna tužba dozvoljena shodno odredbi stava (2) tog člana i kako tuženi odluku o troškovima pobija samo kroz pobijanje odluke o glavnoj stvari (o tužbenom zahtjevu), valjalo je primjenom odredbe člana 346. Zakona o parničnom postupku odlučiti kao izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Šejla Drpljanin